

Заняття 2: «Стародавня Європа»

Мета:

1) Освітня: познайомити учнів з особливостями природно-географічних умов Стародавньої Греції та Риму, їхній вплив на формування тут цивілізації; характеризувати спосіб життя населення Стародавньої Греції та Риму; сформувані уявлення учнів про досягнення грецької та римської культури; розкрити причини та особливості формування культури; охарактеризувати театр, архітектуру цих країн; дослідити чому люди вирушали в далекі мандрівки та здійснювали перші навколосвітні подорожі.

2) Розвиваюча: розвивати вміння аналізувати, порівнювати, виділяти головне, наводити приклади; розвивати вміння міркувати, правильно висловлювати свою думку.

3) Виховна: виховувати інтерес до історії, повагу до минулого різних народів, допитливість до мандрівників та мандрів.

Тип заняття: засвоєння нових знань.

Очікувані результати:

Після цього заняття учні зможуть:

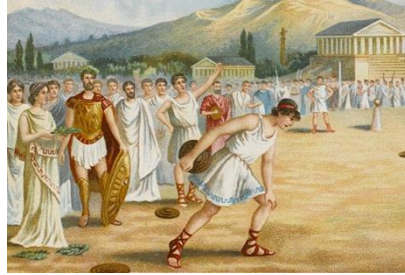
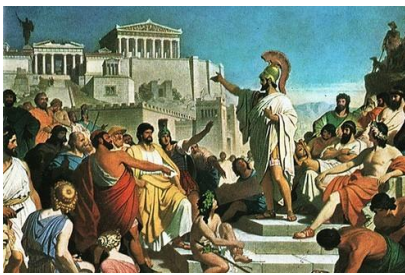
- ✓ Розказати про внесок давніх греків та римлян в розвиток освіти й науки;
- ✓ Пояснити, як вплинула культура Стародавньої Греції та Римської імперії на культуру сучасного світу;
- ✓ Повідомити значення реформи календаря в Римській імперії для сучасності;
- ✓ Усвідомити, що Ватикан — резиденція Папи Римського, держава-місто й центр Римо-католицької церкви.
- ✓ Розповісти і назвати видатних мореплавців і мандрівників минулого і сучасного світу.

Практичне застосування :

Після вивчення теоретичного блоку заняття учні отримають знання про кліматичні умови і географічне розташування Греції та Італії, що можна використати при особистих подорожей в ці країни. Якщо отриманні про Ватикан зацікавлять, то можна відвідати і цю «країну в країні».

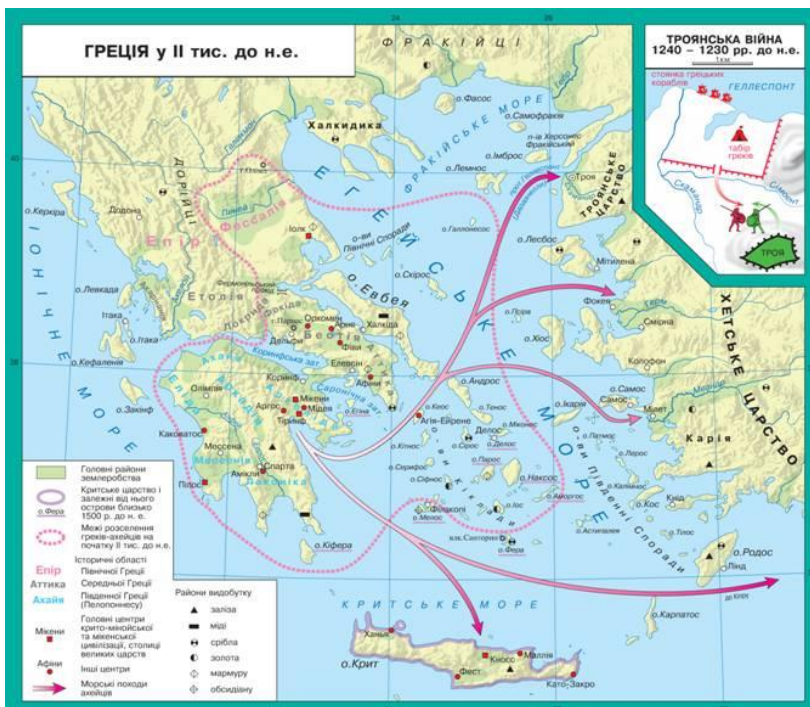
Теоретичний блок.

ЯК ЖИЛИ У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ?

- Роздивись світлини. В яку країну ти сьогодні відправишся? Що ти знаєш із власного досвіду про цю країну?

Це країна надзвичайної краси. Вона розташована на Балканському півострові, що на півдні Європи у східній частині Середземного моря. Називається ця країна Греція, так назвали її римляни. А народи, що проживали називали її – **Еллада**. Себе вони називали – **еллінами**.

- Роздивись карту.

- Знайди Грецію.

- Які моря омивають Грецію?

- Які є річки, гори, міста?

Греція розташована на **Балканському півострові**, у східній частині Середземного моря. З давніх часів місцеве населення називало свою батьківщину Елладою. Із заходу її омиває **Іонічне море**, а зі сходу – **Егейське**. З півночі Еллада обмежена хребтами Балканських гір. Найвищими горами Греції є **Олімп** (висота 2 917 м) та **Парнас** (2 450 м).

Літо в Греції жарке та посушливе, а зима порівняно прохолодна, хоча й без снігу. Оподи бувають в основному восени та взимку. Навесні та влітку дощі бувають у край рідко. Великих річок немає.

Це гориста країна з гірськими луками, хребтами, долинами, у якій небагато земель, придатних для землеробства. Тільки на півночі та півдні, а також у гірських долинах є порівняно великі ділянки родючих земель. Гори Еллади багаті на дорогоцінні, кольорові метали та залізо, славляться також покладами будівельного каменю, мармуру, високоякісної глини.

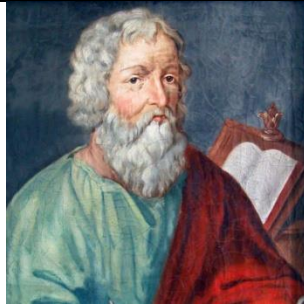

Основні заняття населення – це **землеробство** (у долинах річок вирощували зернові й овочі), **скотарство** (на схилах пагорбів та гір влаштовували тераси, де зростав виноград, оливкові дерева, випасали кіз, овець, корів), **ремесло** (металургія, ковальство, гончарство, ткацтво, ювелірна справа), **риболовство**, **кораблебудування**, **мореплавство**, **морська торгівля**.

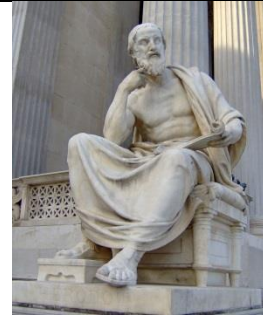
Давня Греція започаткувала багато традицій розвитку суспільства, зразки яких наслідувала європейська спільнота в пізніші часи. Одним з таких зразків була високорозвинена антична культура.

Найосвіченішою людиною свого часу був **Піфагор**. Початком усього суцього є число — вважав учений.

Гіппократ - «батько медицини»
Стверджував, що під час лікування хвороби треба йти за природою, і тільки за умови, якщо сама природа не дає зцілення, вдаватися до рішучіших методів.

Геродот — батько історії. Став автором багатьох крилатих виразів. «Удача приходить до тих, хто діє рішуче і не любить тих, хто занадто багато зважає і вагається».

Філософія (в перекладі означає «любов до мудрості») виникла в Елладі. Філософи — це мислителі, що спостерігали, міркували й пояснювали закони розвитку природи та людського суспільства. Найвідомішими філософами, що жили в Афінах, були Сократ, Платон й Аристотель.

Яскрава сторінка життя грецьких міст — **театр**. Цей вид мистецтва виник з пишних свят — Діонісій, які греки влаштовували на честь Діоніса — бога виноградарства та виноробства. Під час Діонісій виступали хори одягнених у козячі шкури співців, які виконували урочисті пісні - дифірамби. Спочатку не було спеціальних приміщень для вистав, і глядачі розміщалися на схилах пагорбів. Згодом дійства почали відбуватися в спеціально збудованих спорудах - театрах.

Цікавинки про Стародавню Грецію.

<http://surl.li/ltqmp>

Робота за підручником Ірини Грущинської
«Я досліджую світ» 4 клас 2 частина с 13 - 15

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА. *Перейди за посиланням і трішки відпочинь.*

<http://surl.li/afjwc>

ЯКОЮ БУЛА КУЛЬТУРА ДАВНЬОГО РИМУ?

- Роздивись карту.
- Знайди Італію.
- На що схожий півострів?
- Які моря омивають Італію?
- Які є річки, гори, міста?

На захід від Балкан лежить схожий на чобіток **Апеннінський півострів** назва якого походить від невисоких Апеннінських гір, що простяглися уздовж півострова. Саме на ньому розташована **Італія**.

Від північних вітрів цю територію захищають високі засніжені гори — **Альпи**. Тому клімат тут переважно м'який і теплий — середземноморський. Заморозки й сніг бувають рідко. Дощів випадає більше, ніж у Греції. На узбережжях і в гірських долинах ґрунти дуже родючі.

У давнину Апеннінський півострів був укритий лісами, у яких водилися вовки, ведмеді, зайці, білки, а в горах — дикі кози, газелі, барани та ін.

Історія Рима пройшла шлях від невеликого поселення на річці Тибр — до столиці потужної Римської імперії. А сьогодні це — столиця Італії. Недаремно Рим називають Вічним містом. Рим був багатонаціональним містом. Там проживало один мільйон жителів.

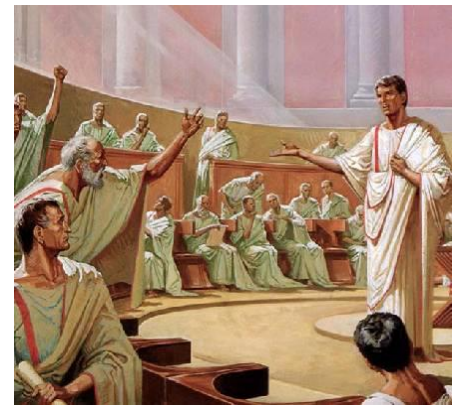

Понад два століття, із 753 до 510 рр. до н.е. Римом правили царі. **Цар** був одночасно полководцем, суддею і головним жерцем міста. Римляни, які входили до родових общин, називалися **патриціями**. Поступово патриції перетворилися на привілейовану верству населення.

Плебеї — незнатне, вільне населення Стародавнього Риму, яке не входило до родової общини, тому, на відміну від патриціїв, не мало прав на землю і політичних прав.

Важливі для всіх мешканців міста рішення — зокрема, про оголошення війни, укладення миру, вибори нового царя — приймалися римлянами на **народних зборах**. Ці рішення разом із царем мав затвердити або відхилити **сенат**, що в перекладі означає «рада старійшин». Його члени — **сенатори** — призначалися довічно і користувалися великою пошаною.

Одним із представників древнього патриціанського роду був Гай Юлій Цезар. Великий римський полководець і імператор, який прославився військовими подвигами, а також характером, через якого ім'я правителя стало прозивним. Юлій - один з найвідоміших правителів, хто був при владі в Стародавньому Римі. Саме він наказав ввести в календар **високосний рік**, щоб компенсувати “зайві” години, що накопичуються щорічно. Всім відома фраза Цезаря: **«Прийшов, побачив, переміг»**, але

мало хто знає, що він сказав її коли завойовував Туреччину. Великий **полководець, політик і дипломат** був ще й талановитим **письменником**. Його книги вважаються класикою давньоримської літератури.

У II ст. в усіх областях Римської імперії поширилося християнство. Християнську Церкву визнали різні верстви населення. **Костянтин**, ставши **першим імператором-християнином**, розумів, що нова віра набуває все більшого авторитету серед населення і може стати опорою для зміцнення його влади. Він почав рішуче підтримувати духовенство, звільнивши його від податків і військової служби, зобов'язав провінції передавати частину прибутків християнській Церкві. Між різними християнськими общинами на той час не було єдності. Щоб поставити крапку в цих суперечках між християнськими общинами, Костянтин вирішив зібрати з'їзд усіх християнських єпископів Римської імперії, увійшов в історію як **Перший Вселенський собор**. Християнство стало єдиною державною релігією Римської імперії, обов'язковою для всього населення.

В центрі Риму знаходиться найменша у світі держава – Ватикан. **Ватикан – святе місто** для всіх християн-католиків. Також це резиденція Папи Римського.

Цікавинки про Стародавній Рим.

<http://surl.li/ltqoo>

**Робота за підручником Ірини Грущинської
«Я досліджую світ» 4 клас 2 частина с 16 - 17**

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА. *Перейди за посиланням і трішки відпочинь.*

<http://surl.li/emood>

ВИДАТНІ МАНДРІВНИКИ ТА ПЕРШОВІДКРИВАЧІ

У кожній епосі існують свої люди, які не обмежуються даними їм уявленням про світ. Все їхнє життя — пошук. Саме завдяки таким невгамовним натурам відкрили Америку, Австралію, Нову Зеландію і безліч інших точок на карті. А найбагатшими на мандрівників стали в Європі 15-16 століття — час колонізації.

Подивись відео про видатних мандрівників і мореплавців.

<http://surl.li/ltqpq>

**Робота за підручником Ірини Грущинської
«Я досліджую світ» 4 клас 2 частина с 18 – 20**

Спробуй заповнити дослідницьку таблицю на основі отриманої інформації із відео і підручника.

ПІБ мореплавця чи мандрівника	Роки життя	Видатні досягнення

Словничок: Еллада, елліни, Балканський півострів, Іонічне море, Егейське море, гора Олімп, гора Парнас, землеробство, скотарство, ремесло, риболовство, кораблебудування, мореплавство, морська торгівля, філософія, Піфагор, Гіппократ, Геродот, Сократ, Аристотель, Апеннінський півострів, Альпи, патриції, плебеї, сенат, сенатори, Перший Вселенський собор, Ватикан.

Висновки:

- Греція – це Еллада, а її народ - елліни;
- Греція розташована на Балканському півострові;
- Із заходу її омиває Іонічне море, а зі сходу – Егейське;
- Найвищими горами Греції є Олімп та Парнас;
- Основні заняття населення Греції – це землеробство, скотарство, ремесло, риболовство, кораблебудування, мореплавство, морська торгівля;
- Піфагор, Геродот, Гіппократ, Сократ, Платон, Аристотель – видатні діячі Греції;
- Італія розташована на Апеннінському півострові;
- Територію Італії захищають високі засніжені гори Альпи;
- Рим називають Вічним містом;
- Цар Стародавнього Риму був одночасно полководцем, суддею і головним жерцем міста;
- Привілейоване верство населення – патриції, плебеї — незнатне, вільне населення Стародавнього Риму;

- Імператор Гай Юлій Цезар увів високосний рік і переніс початок року з березня на 1 січня;
- Імператор Костянтин видав закон, яким визнав християнську релігію;
- Держава-місто й центр Римо-католицької церкви — Ватикан — резиденція Папи Римського;
- Лише той, хто мандрує, відкриває нові шляхи.